

Det skal i denne Forbindelse anføres, at man overalt i andre Lande, hvor man ogsaa gennem Lovgivningen søger at fremme Lakse- og Ørredfiskerierne, forlængst har fremsat og gennemført Fordringen om Nedfaldsfiskenes Fredning, og at man disse Steder (særlig i Storbritanien og Irland, hvor Nedfaldsfiskenes gennem Lovbestemmelser have været fredet i flere hundrede Aar) har indhøstet Erfaring for, at Bestemmelsen ikke giver Anledning til Misforstaaelse og er gavnlig.

Som ovenfor omtalt er det under de nuværende Forhold kun et meget lille Antal Laks, der i Efteraarsmaanederne komme op i Gudenaåen, saaledes at Laksebestandens Formerelse væsentligst maa foregaa ved kunstig Udklækning af Rognen af de i Sommertiden ved Frisenvold Fiskegaard indfangede Laks. Men da det har vist sig, at der blandt disse er et forholdsvis lille Antal Hunner, er det under de nuværende Forhold som oftest vanskeligt at faa et til Bestandens Formerelse tilstrækkeligt Antal Rogn.

Spørgsmaalet bliver da, om der maaske ved en anden Ordning af Fredningstiden kan blive Mulighed for at fremme Laksens Formering paa en mere effektiv Maade end hidtil. Dette kan imidlertid ikke besvares ved Undersøgelse af Opgangsforholdene ved Frisenvold Fiskegaard, men det er nødvendigt at undersøge, hvorledes Laksefiskenes Opgang fra Havet til Randers Fjord i Virkeligheden forholder sig. Da Fangsten herude er fordelt paa mange Hænder og som oftest unddrager sig enhver Undersøgelse, idet den hurtigst muligt eksporteres, er det indlysende, at noget som helst statistisk Materiale vedrørende Laksefiskenes Opgang og Fangst i Fjorden aldeles ikke er til at opdrive. Ved gentagne Undersøgelser af den tilgængelige Del af Fangsten, bl. a. hos Fiskehandlere i Randers, har det vist sig, at Lakseopgangen fra Havet ingenlunde kan siges at være afsluttet med August Maanedes Udgang, men at der her ude baade i September og endnu i Oktober Maaned, men meget sjældent senere, blandt Ørrederne fanges adskillige gydefærdige Laks (Røddørreder) og heriblandt et forholdsvis stort Antal Hunlaks. Det kan her tillige anføres, at der enkelte Aar ogsaa er fanget indtil en halv Snes gydefærdige Laks ved Fiskegaarden endnu i Oktober Maaned. Med andre Ord: det Billede af Laksefiskenes Opgang, man tidligere dannede sig paa Basis af Fangsten ved Frisenvold Fiskegaard, og som blev Grundlag for Fredningstidernes Fastsættelse i den nugældende Lov, er ikke for Efteraarsmaanedernes Vedkommende i Overensstemmelse med Opgangen fra Havet til Fjorden.

I Hovedtrækkene foregaar Opgangen saaledes:

Laksens Opgang fra Havet til Randers Fjord varer hele Aaret igennem.

Ved Opgangens Begyndelse (som Regel i November og indtil ind i April) er det udelukkende store fede, sølvblanke og overordentlig værdifulde Laks (12—25 Pund eller endnu mere), der komme op. I Maj er der i Reglen ligesom lidt Standsning i Opgangen. I den øvrige Del af Aaret er det med faa Undtagelser kun middelstore (6—9 Pund) Laks og ganske smaa (2—4 Pund) Laks, der komme op. De sidste synes væsentligst at komme i Juli og August, medens Opgangen af de *middelstore vedbliver efter denne Tid til henimod November Maaned*. Alle de smaa og de fleste af de middelstore ere mer eller mindre farvede og desto mere farvede, jo senere de komme.

Ørreden begynder som Regel først Opgangen i Juni, men Antallet er stærkt stigende i de følgende Maaneder, og saaledes at Maksimum falder i September—Oktober, hvorefter Opgangen som Regel er aftagende. Forholdet kompliceres dog noget ude i Fjorden ved, at ogsaa andre Vande end Gudenaåen har Udløb i denne; f. Eks. kan det anføres, at medens Opgangen i Fjordens øvre Del o: til Gudenaåen er aftagende i November, er den endnu i denne Maaned i Fjordens nedre Del ret stærk, men disse Ørreder synes i Hovedsagen at søge ind mod de mindre Vandløb, f. Eks. fanges der i November en Del gydefærdige Ørreder i Grundfjord henimod Allingaaens Munding.

Under disse Forhold synes det givet, at en tilstrækkelig Formerelse af Laksebestanden kun kan opnaas, naar man som hidtil ved Frisenvold Fiskegaard indfanger de om Sommeren opgaaende Laks, samt naar man med Hensyn til Fredningstidernes Anordning foretager den Ændring, at den nuværende her i Landet isoleret staaende Sommerfredning erstattes af en Efteraarsfredning, der burde begynde i September, men af Hensyn til det Tab, som dette vil paaføre Fiskerne, formentlig bør forsøges udskudt til Oktober. For endvidere at tage det videst mulige Hensyn til ikke at tilføje Fjordfiskerne den Indskrænkning i Ørredfiskeriet, som en absolut Fredningsbe-